

Concept

Uitvoeringsprogramma IBT2022

generiek interbestuurlijk toezicht
Provincie Zuid-Holland

Versie GS 29 juni 2021

Deze versie is een (eerste) concept. Verdere uitwerking vindt plaats in de zomer van 2021

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Samenwerking, communicatie en afstemming.....	4
3. Systematisch toezicht.....	6
4. Ruimtelijke ordening	8
5. Omgevingsrecht	11
6. Monumentenzorg en archeologie.....	15
7. Archief- en informatiebeheer	17
8. Huisvesting vergunninghouders.....	19
9. Ontwikkelingen IBT	22
9.1 Omgevingswet	22
9.2 Wet Digitale Overheid	22
10. Thema-onderzoeken	23
10.1 Onderzoek naar strijd met het recht of het algemeen belang	23
10.2 Onderzoek naar aanleiding (overige) signalen van mogelijke taakverwaarlozing	23
10.3 Water en Bodem.....	23
10.4 Invoering Omgevingswet	23
10.5 Horizontale verantwoording en controle?	23

1. Inleiding

Het generieke interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincie. Het vindt zijn basis in de Wet revitalisering generiek toezicht (Stb. 2012, 233), die op 1 oktober 2012 in werking trad.

Provincies kunnen binnen dit wettelijk kader zelf invulling geven aan het interbestuurlijk toezicht. Het beleid van Zuid-Holland is vastgelegd in de GS-notitie 'Generiek interbestuurlijk toezicht – van reactief naar proactief'. Hierin is bepaald dat Gedeputeerde Staten met alle Zuid-Hollandse gemeenten een nieuwe bestuursovereenkomst afsluiten.

Met ingang van 1 januari 2022 treedt, na ondertekening door de provincie en de gemeente, de *'Bestuursovereenkomst IBT2022, generiek interbestuurlijk toezicht Provincie Zuid-Holland'* (hierna bestuursovereenkomst) in werking. Deze bestuursovereenkomst vervangt de bestuursovereenkomst uit 2013.

In de Bestuursovereenkomst is afgesproken dat de nadere uitwerking van het generieke interbestuurlijk toezicht (hierna IBT) wordt vastgelegd in het *'Uitvoeringsprogramma IBT2022, generiek interbestuurlijk toezicht Provincie Zuid-Holland'* (hierna uitvoeringsprogramma).

In 2020 is het interbestuurlijk toezicht in Zuid-Holland mede op basis van de input van gemeenten geëvalueerd. Na de evaluatie organiseerde de provincie ambtelijke en bestuurlijke sessies met gemeenten. De uitkomsten van de evaluatie en de input van gemeenten zijn verwerkt in de bestuursovereenkomst en betrokken bij de totstandkoming van dit uitvoeringsprogramma.

De bestuursovereenkomst vormt de fundering voor het uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma treedt in werking op 1 januari 2022 en blijft voor onbepaalde tijd van kracht totdat GS hebben besloten tot de wijziging ervan.

Het Uitvoeringsprogramma bevat informatie over:

- Samenwerking en afstemming met gemeenten
- Het IBT-proces (toetsingscriteria, escalatie en interventie)
- De toezichtgebieden
- De themaonderzoeken
- De toekomstige ontwikkelingen

2. Samenwerking, communicatie en afstemming

In dit hoofdstuk is toegelicht hoe wijzigingen op het Uitvoeringsprogramma tot stand komen en de gemeenten hierover worden geïnformeerd

Klankbordgroep

De provincie vormt een klankbordgroep met deelnemers uit de gemeenten. De klankbordgroep bestaat uit de IBT-coördinator van de provincie, IBT-coördinatoren van een aantal gemeenten en de secretaris van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten (VZHG). Gemeenten kunnen zich bij de IBT-coördinator van de provincie aanmelden voor deelname aan de klankbordgroep.

In de klankbordgroep worden ideeën en ontwikkelingen besproken, die gevolgen kunnen hebben voor het interbestuurlijk toezicht. Zowel de provincie als gemeenten kunnen hier onderwerpen voor agenderen. De klankbordgroep zal minimaal één keer per kwartaal vergaderen of zoveel meer als waaraan behoefte is bij de leden.

Elk wijzigingsvoorstel van het Uitvoeringsprogramma wordt voorafgaand aan besluitvorming door Gedeputeerde Staten afgestemd in de klankbordgroep.

Provinciaal IBT-coördinatorenoverleg

Minimaal twee keer per jaar organiseert de provincie een bijeenkomst voor de IBT-coördinatoren van alle gemeenten. Het doel van deze bijeenkomsten is om de dialoog te bevorderen en te leren van het toezicht. Tijdens deze bijeenkomsten kunnen ontwikkelingen en praktijkvoorbeelden die betrekking hebben op de medebewindstaken en het interbestuurlijk toezicht worden besproken. Zowel de provincie als de gemeenten kunnen agendapunten aandragen, die vooraf worden afgestemd in de klankbordgroep.

Elk wijzigingsvoorstel van het Uitvoeringsprogramma wordt voorafgaand aan besluitvorming door Gedeputeerde Staten besproken in het provinciale IBT-coördinatorenoverleg, nadat de aanbevelingen van de Klankbordgroep zijn verwerkt.

Bestuurlijke afstemming

Gemeenten krijgen de gelegenheid om voorafgaand aan de besluitvorming over (wijzigingen op) het Uitvoeringsprogramma hier een inhoudelijke reactie op te geven. Deze reacties worden betrokken bij de besluitvorming door GS.

Themabijeenkomsten

De provincie faciliteert - afhankelijk van de behoefte – zogenaamde themabijeenkomsten. Zowel de provincie als gemeenten kunnen onderwerpen aandragen voor deze bijeenkomsten, die vooral bedoeld zijn om te leren van het toezicht en zich toespitsen op specifieke toezichtgebieden.

Jaarlijkse IBT-brief

Iedere gemeente krijgt jaarlijks een IBT-brief van de provincie waarin niet alleen wordt ingegaan op de voor de gemeente relevante aandachtspunten met betrekking tot de medebewindstaken waarop de provincie toezicht houdt, maar ook de actuele en te verwachten ontwikkelingen rond het IBT worden geschetst.

Individuele dialoog

Een goede dialoog tussen de toezichthouder en de toezichtontvanger kan bijdragen aan een betere uitvoering van medebewindstaken en daarmee aan een goed openbaar bestuur. Naast bovengenoemde overlegvormen is het daarom belangrijk dat over individuele situaties afstemming plaatsvindt, bijvoorbeeld tussen vakspecialisten van de gemeente en de provincie. In de Bestuursovereenkomst is afgesproken dat beide partijen zich hiervoor inspannen binnen de daarvoor beschikbare capaciteit.

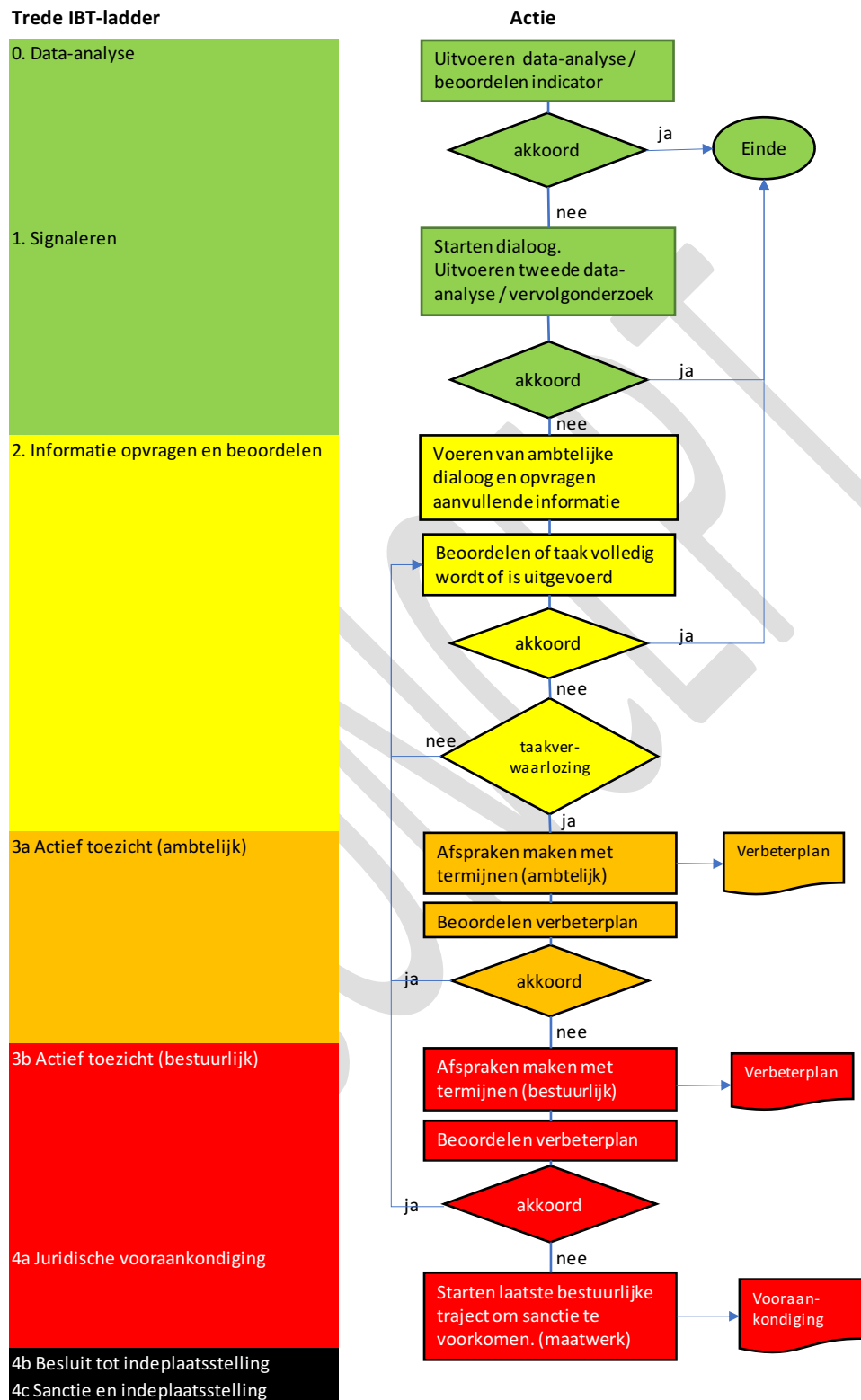
Landelijk coördinatorenoverleg IBT

Er zijn diverse landelijk overleggremia waarin het interbestuurlijk toezicht wordt besproken. Overkoepelend ambtelijk overleg vindt plaats in het landelijke coördinatorenoverleg IBT, waarin naast de IBT-coördinator van elke provincie ook de VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zijn vertegenwoordigd.

In het coördinatorenoverleg worden overkoepelende onderwerpen en ontwikkelingen besproken, waaronder de acties die volgen uit de Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht (ATT). Het coördinatorenoverleg dient ook als adviesorgaan richting de Bestuurlijke Adviescommissie Kwaliteit Openbaar Bestuur (BAC KOB) van het IPO. Hier vindt bijvoorbeeld afstemming plaats over door de provincie in te nemen standpunten met betrekking tot onderzoeken die vanuit het Rijk worden geïnitieerd.

3. Systematisch toezicht

Figuur 1 Stroomschema systematisch toezicht

Systematisch toezicht heeft betrekking op het uitvoeren van periodiek onderzoek naar een aantal toezichtgebieden. Een nadere toelichting is opgenomen in de notitie 'Generiek interbestuurlijk toezicht – van reactief naar proactief'. ([link opnemen](#))
Bovenstaande figuur geeft schematisch het proces van het systematisch toezicht weer.

In de hiernavolgende hoofdstukken is het proces van het systematisch toezicht voor de vijf onderscheiden toezichtdomeinen nader uitgewerkt.

CONCEPT

4. Ruimtelijke ordening

Wet- en regelgeving

Het IBT voor het domein ruimtelijke ordening ziet toe op naleving van de volgende wet- en regelgeving: Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Het betreft bestemmingsplannen die door de gemeenteraden zijn vastgesteld op grond van artikel 3.1 Wro en waartegen geen beroep meer mogelijk is.

Indicatoren

Met ingang van 1 januari 2022 vindt de toetsing of er mogelijk sprake is van taakverwaarlozing plaats op basis van de volgende indicatoren:

1. De gemeente beschikt over grondgebied-dekkende bestemmingsplannen.
2. De bestemmingsplannen voldoen binnen de door de Omgevingsverordening gestelde implementatietermijn aan de instructieregels van het ruimtelijk deel van de Omgevingsverordening (afdeling 6.2).

De volgende strijdige gevallen worden niet als signaal van mogelijke taakverwaarlozing beoordeeld:

- Bestemmingsplannen die nog niet onherroepelijk zijn en waarbij het preventieve ruimtelijk instrumentarium (vooroverleg, zienswijze, reactieve aanwijzing/ beroep) is ingezet of nog inzetbaar is.
- (Postzegel)-bestemmingsplannen die betrekking hebben op een concreet bouw- of kadastraal perceel. (Bagatelzaak waardoor)
- Als er geen onevenredige inbreuk wordt gemaakt op de doelstellingen achter de provinciale instructieregels. Te denken valt aan glastuinbouwlocaties die voor sanering in aanmerking komen, of transformatielocaties van werken en wonen, of gevallen die weliswaar in strijd zijn met de Omgevingsverordening maar die al wel zijn vastgelegd in de ambities van de provinciale Omgevingsvisie of programma (reserveringen e.d.), waarbij maatwerkafspraken gemaakt kunnen worden in het kader van de algemene afwijkingsbepalingen voor maatwerk in artikel 6.33, 6.34 en 6.35 van de Omgevingsverordening.

De volgende strijdige gevallen worden in elk geval als signaal van mogelijke taakverwaarlozing beoordeeld:

- Er is sprake van een strijdigheid met een instructieregel met gevolgen voor het gehele grondgebied of deelgebieden (zoals natuurgebieden, buitengebieden of stedelijke gebieden).
- Er is sprake van een onevenredige inbreuk op de instructieregels uit de Omgevingsverordening.

Proces en beoordeling IBT Ruimtelijke ordening

Gebeurtenis	IBT-ladder	Oordeel	Actie
Beoordelen data en indicatoren.	N.v.t.	Groen	Periodiek toetst de provincie op basis van data en indicatoren of er mogelijk sprake is van onvoldoende taakuitvoering.
Op basis van data-analyse is er mogelijk sprake van taakverwaarlozing	1. Signaleren	Groen	De provincie kijkt of meer informatie beschikbaar is en stemt dit zo nodig af met de gemeente. Blijkt dat de taak structureel goed wordt uitgevoerd, dan is er geen signaal van taakverwaarlozing en blijft het oordeel 'groen'.
De provincie heeft meer informatie nodig om goed te kunnen beoordelen in hoeverre er sprake is van taakverwaarlozing.	2. Informatie opvragen en beoordelen	Geel	Tijdens deze stap vindt ambtelijke dialoog plaats. Op basis van aanvullende informatie kan worden vastgesteld of de taak (structureel) goed wordt uitgevoerd. Als dat zo is, dan is er geen sprake van taakverwaarlozing ('groen'). Als dat niet zo is, dan stijgt de gemeente een trede op de ladder en wordt het oordeel 'oranje'. Als blijkt dat er al een <i>verbeterplan</i> is (zie de toelichting onder deze tabel), of als er sprake is van een tijdelijke situatie, dan is er mogelijk geen sprake van taakverwaarlozing, maar slechts van een tijdelijke achterstand in de taakuitvoering. In dat geval <u>kan</u> de toezichthouder besluiten dat de gemeente op trede 2 van de ladder blijft, totdat de achterstand is weggewerkt. Dit is maatwerk. Als de achterstand verwijtbaar is of er onvoldoende verbetering optreedt, dan is er sprake van taakverwaarlozing en stijgt de gemeente op de ladder. De gemeente blijft op deze trede van de ladder staan zolang de achterstand niet is opgelost en de termijnen van het 'verbeterplan' nog niet zijn overschreden. Als binnen de termijnen van het 'verbeterplan' de achterstand niet is opgelost, dan wordt het oordeel 'oranje'.
Er is sprake van taakverwaarlozing en er lijkt onvoldoende voortgang te zijn in het oplossen van de achterstand.	3a. Afspraken maken met termijn, ambtelijk	Oranje	Er vindt ambtelijke dialoog plaats. Dit moet binnen één jaar na de constatering resulteren in een (aangepast) verbeterplan (afspraken) waarin de gemeente concrete acties zijn vastgelegd met daarbij behorende met de toezichthouder afgestemde termijnen. Op basis van deze concrete afspraken kan de gemeente een stap terug op de ladder en wordt het oordeel weer 'geel'.
	3b. Afspraken maken met termijn, bestuurlijk	Rood	Als ambtelijke dialoog niet binnen één jaar resulteert in een oplossing wordt er bestuurlijk opgeschaald. Zo nodig of desgewenst kan ook eerder al een bestuurlijke dialoog worden gestart.

Een verbeterplan is vormvrij. Het is wel van belang dat verbeteracties concreet zijn geformuleerd, met termijnen. Denk bijvoorbeeld aan een raadsinformatiebrief, of een passage in de begroting of programmaplan. Binnen het ruimtelijk domein zijn er vaak ambtelijke periodieke overleggen waarbij informeel planningsafspraken worden gemaakt over actualisering van de bestemmingsplannen vanwege IBT. Waar het om gaat is dat de toezichtbouder voldoende informatie krijgt om te kunnen beoordelen dat het om een tijdelijke achterstand gaat en dat er vertrouwen is dat er adequate maatregelen worden genomen om binnen een afgesproken termijn de achterstand weg te werken en het proces op orde te hebben.

Data

Bovenstaande indicator wordt beoordeeld op basis van de gegevens die gemeenten over de bestemmingsplannen en worden verder getoetst aan de bestemmingsplannen die op ruimtelijkeplannen.nl zijn gepubliceerd (openbare data). Op basis van de resultaten over de afgelopen jaren kan worden vastgesteld dat de beoordelingen binnen de reikwijdte van groen en oranje plaatsvinden. Rood en zwart komen in het ruimtelijke domein niet voor.

Aan het begin van het jaar (Q1, 2022) kan een nulmeting worden uitgevoerd volgens bovenstaande IBT-ladder. De gemeenten die als (geel, nieuw) worden beoordeeld worden benaderd om een maatwerkafpraak te maken. De gemeenten dienen zelf aan te geven wanneer zij voornemens de bestemmingsplannen te actualiseren. Indien het verbeterplan als redelijk wordt beoordeeld, verwerken wij de gestelde termijn op het dashboard. Nadien kan het IBT-proces doorlopend plaatsvinden. Gemeenten kunnen zelf voorstellen het dashboard aan te passen waarna opnieuw een beoordeling plaatsvindt. Ook vindt een herbeoordeling plaats als een termijn uit een verbeterplan niet wordt gehaald.

Landelijk afstemming en uniformering

In 2022 zal er overleg plaatsvinden met de provincie Noord-Holland om het IBT-proces door te ontwikkelen naar een meer proactief data-gedreven beoordelingsproces.

5. Omgevingsrecht

Wet- en regelgeving

Het IBT voor het toezichtgebied Omgevingsrecht ziet toe op de medebewindstaken en naleving van wet- en regelgeving, gebaseerd op de Omgevingswet.

Het doel van IBT Omgevingsrecht is gemeenten ertoe te bewegen de beleidscyclus voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op orde te krijgen. De procescriteria die voorheen waren opgenomen in het Besluit Omgevingsrecht zijn nu opgenomen in het Omgevingsbesluit.

De procescriteria zijn de eisen die worden gesteld aan de beleidscyclus bij de taken van vergunningverlening toezicht en handhaving. Ze kunnen worden gevonden in de artikelen 13.5 tot en met 13.11 van het Omgevingsbesluit. De procescriteria geven de elementen aan die minimaal aanwezig moeten zijn. Daarnaast moeten de criteria worden gebruikt bij het inrichten van de organisatie. De volgende procescriteria worden onderscheiden:

- de uitvoeringsstrategie (artikel 13.5 en 13.6)
- de handhavingsstrategie (artikel 13.5 en 13.6)
- het uitvoeringsprogramma VTH (artikel 13.8)
- de uitvoeringsagenda (artikel 13.6)
- de uitvoeringsorganisatie (artikel 13.9)
- de borging van middelen (artikel 13.10)
- de evaluatierapportage (artikel 13.11)

Uit bovenstaande procescriteria hebben wij een viertal documenten geselecteerd waarvan wij van oordeel zijn dat een gemeente hierover in ieder geval moet beschikken. Daarom is de beschikbaarheid van de volgende documenten opgenomen in de IBT-indicator van Omgevingsrecht:

- Uitvoeringsstrategie
- Handhavingsstrategie
- Uitvoeringsprogramma
- Evaluatierapportage

Indicatoren

Het bovenstaande leidt tot de volgende indicator:

Voor zowel de milieu- als bouw- en woningtoezichtstaken dient een gemeente te beschikken over:

1. een vigerende uitvoerings- en handhavingsstrategie ¹(artikel 13.5 en 13.6 Omgevingsbesluit) die door het college van burgemeester en wethouders is vastgesteld en waarover de gemeenteraad en provincie zijn geïnformeerd én

---

¹ Dit kan een meerjarig document zijn met een langere looptijd. Uiteraard moet het wel actueel zijn, dus vigerend.

2. een uitvoeringsprogramma (artikel 13.8 Omgevingsbesluit) dat vóór 1 februari van het jaar waarop dit programma betrekking heeft door het college van burgemeester en wethouders is vastgesteld en waarover de gemeenteraad vóór 15 juli van datzelfde jaar is geïnformeerd én
3. een evaluatierapportage (artikel 13.11 Omgevingsbesluit) dat vóór 15 juli van het jaar dat volgt op het jaar waarop dit rapportage betrekking heeft door het college van burgemeester en wethouders zijn vastgesteld en waarover de gemeenteraad vóór 1 september van datzelfde jaar is geïnformeerd.

Termijnen

Een gemeente dient te beschikken over een vigerende uitvoerings- en handhavingsstrategie. Het is dan ook niet nodig om in deze KPI een termijn op te nemen. Een gemeente moet immers te allen tijde beschikken over vigerende beleidskaders.

In een uitvoeringsprogramma is beschreven hoe de visie en prioriteiten, die zijn opgenomen in de uitvoerings- en handhavingsstrategie, concreet worden vertaald naar uitvoeringsgerichte acties. De provincie acht het daarom van groot belang dat een uitvoeringsprogramma VTH aan het begin van een kalenderjaar door het college wordt vastgesteld. Vandaar dat is gekozen voor 1 februari. Met deze datum wordt ook aangesloten bij de andere provincies die veelal een vergelijkbare termijn hanteren. De gemeenteraad dient voor 15 juli over het uitvoeringsplan te zijn geïnformeerd. De datum van 15 juli betreft ook de datum waarvoor de jaarcijfers van een gemeente aan de raad moeten zijn voorgelegd. Het is aan de individuele gemeente om een uitvoeringsprogramma gelijktijdig aan te bieden aan de raad of om hiervoor een separaat besluitvormingstraject voor te doorlopen.

Nagenoeg alle gemeenten rapporteren aan de gemeenteraad over de behaalde (VTH) resultaten. Waar in de oude KPI dan ook nog werd gevraagd om een jaarverslag is dit in bovenstaande KPI losgelaten. Een evaluatierapportage, waarbij wordt ingegaan op de behaalde resultaten van het afgelopen jaar en wat er verbeterd zou kunnen worden in het nieuwe jaar, ontbreekt echter vaak. Om de gemeenten te stimuleren om een evaluatierapportage te maken en hier aandacht aan te besteden wordt de evaluatierapportage expliciet benoemd in een KPI. Voor wat betreft de termijnstelling is ook hier de datum van 15 juli opgenomen. Ditmaal om de gemeente voldoende tijd te geven om een evaluatierapportage te maken aan de hand van de beschikbare (VTH) informatie van het voorgaande jaar. Na vaststelling door het college dient de gemeenteraad uiterlijk 1 september te zijn geïnformeerd. De provincie is van oordeel dat met deze termijnen voldoende tijd en ruimte wordt gegeven voor het opstellen van de rapportage.

Proces en beoordeling IBT Omgevingsrecht

Gebeurtenis	IBT-ladder	Oordeel	Actie
Beoordelen data en indicatoren.	N.v.t.	Groen	Op basis van bij de provincie beschikbare gegevens wordt periodiek beoordeeld of de stukken aanwezig zijn en tijdig zijn vastgesteld en aangeleverd aan de gemeenteraad. De provincie houdt dit bij in een database (Excel?)
Niet alle stukken zijn toegestuurd, of uit de gegevens kan niet worden vastgesteld of aan de termijnen is voldaan.	1. Signaleren	Groen	De provincie kijkt of meer informatie beschikbaar is en stemt dit zo nodig af met de gemeente. Blijkt dat de taak structureel goed wordt uitgevoerd, dan is er geen signaal van taakverwaarlozing en blijft het oordeel 'groen'.
De provincie heeft meer informatie nodig om goed te kunnen beoordelen in hoeverre er niet is voldaan aan de indicatoren.	2. Informatie opvragen en beoordelen	Geel	Tijdens deze stap wordt contact gezocht met de gemeente. Op basis van aangeleverde aanvullende informatie kan worden vastgesteld of de taak (structureel) goed wordt uitgevoerd. Als er naar het oordeel van de provincie <u>geen</u> sprake is van een structureel probleem, dan blijft de gemeente op deze trede van de ladder totdat volledig aan de indicatoren is voldaan. Er is <u>geen</u> sprake van een structureel probleem als bijvoorbeeld termijnen eenmalig niet zijn gehaald of als de beleidscyclus van de gemeente wel op orde is, maar andere data hanteert. In dit laatste geval kan er ook voor gekozen worden de gemeente gemotiveerd in 'groen' te plaatsen. Als alle vereiste stukken aanwezig zijn en tijdig zijn vastgesteld door het college, maar de raad wordt keer op keer te laat geïnformeerd, dan blijft de score geel, totdat de raad wel tijdig is geïnformeerd. Als er naar het oordeel van de provincie wel sprake is van een structureel probleem bij het vaststellen van de beleidsstukken, dan wordt de gemeente op de volgende trede van de IBT-ladder geplaatst en daarover geïnformeerd.
De stukken worden structureel niet tijdig door de raad vastgesteld of ontbreken.	3a. Afspraken maken met termijn, ambtelijk	Oranje	Er vindt ambtelijke dialoog plaats. Dit moet binnen één jaar na de constatering resulteren in een (aangepast) verbeterplan (afspraken) waarin de gemeente concrete acties zijn vastgelegd met daarbij behorende met de toezichthouder afgestemde termijnen. Op basis van deze concrete afspraken kan de gemeente een stap terug op de ladder en wordt het oordeel weer 'geel'. Vanuit daar vindt monitoring over de voortgang plaats.
	3b. Afspraken maken met termijn, bestuurlijk	Rood	Als ambtelijke dialoog niet binnen twee jaar resulteert in verbeteringen wordt er bestuurlijk opgeschaald. Zo nodig of desgewenst kan ook eerder al een bestuurlijke dialoog worden gestart.
De gemeente geeft onvoldoende invulling aan de gemaakte afspraken.	4 Vooraankondiging sanctie	Rood	Er vindt bestuurlijk overleg plaats. De provincie stuurt een vooraankondiging van de geplande interventie (indeplaatsstelling) en geeft de gemeenten de gelegenheid om binnen een in die brief gestelde termijn alsnog een concreet verbeterplan in te dienen.

Data

Jaarlijks stuurt de gemeente de betreffende documenten naar de provincie. De provincie houdt een register bij van de ontvangen documenten en in hoeverre is voldaan aan de in de indicator opgenomen termijnen.

Landelijk afstemming en uniformering

Vier keer per jaar komt een landelijk werkgroep IBT voor het domein Omgevingsrecht samen waarbij kennis en ervaring uitgewisseld worden. Het doel van deze overleggen is om bij te dragen aan een goed interbestuurlijk toezicht op basis van de uitgangspunten van de Wet revitalisering generiek toezicht en de Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht. Ook wordt in de werkgroep besproken en onderzocht in welke mate de provincies de uitvoering van IBT op het domein Omgevingsrecht op elkaar af kunnen stemmen en uniformeren.

We zien dat de decentralisatie van IBT-taken naar provincies en gemeenten gepaard gaat met grote mate van beleidsvrijheid. Hierdoor is er sprake van differentiatie tussen prioriteitstelling en de uitvoeringspraktijk. Hoewel er verschillen tussen provincies zijn, wordt gestreefd naar uniformiteit in de toegepaste methodiek en de KPI's die worden gebruikt. Dit zien we ook terug in het gebruik van het stoplicht model. Binnen de provincies zelf wordt een uniforme werkwijze gehanteerd waardoor de rechtszekerheid van de toezichtontvanger is geborgd en zijn verwachtingen helder. Hierbij is dialoog tussen toezichthouder en toezicht ontvanger (ambtelijk en bestuurlijk) onmisbaar.

Kortom, de landelijke overleggen dragen bij aan reflectie op de Zuid-Hollandse IBT-uitvoeringspraktijk.

6. Monumentenzorg en archeologie

Wet- en regelgeving

Het IBT voor het toezichtgebied Monumentenzorg en archeologie ziet toe op de naleving van de volgende wet- en regelgeving:

Nog invullen

Indicatoren

Met gemeenten wordt in 2021 nog onderzoek gedaan naar een nieuwe 'meerzeggende' indicator dan de huidige indicator (= Is er een gemeentelijke en deskundige monumentencommissie?). Dit gebeurt op basis van de recent opengestelde databank van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed die tweejaarlijks onderzoek doen naar de stand van zaken op het gebied van monumenten en archeologie binnen gemeenten. De indicator zal inzicht verschaffen in de prestaties van individuele gemeenten en vormt de basis van een benchmark van vergelijkbare gemeenten. In de zomer zal in een aantal gemeenten worden geoefend met de nieuwe indicator. Na de zomer wordt een voorstel gedaan aan GS ten behoeve van dit uitvoeringsprogramma.

Proces en beoordeling IBT Monumentenzorg en archeologie

Gebeurtenis	IBT-ladder	Oordeel	Actie
Beoordelen indicator	N.v.t.	Groen	PM Dit onderdeel wordt nog uitgewerkt. Zie bovenstaande toelichting. Mogelijk is een beperkte uitvraag bij gemeenten noodzakelijk als de data uit de databank van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed onvolledig is.
Bij onvoldoende score is er mogelijk sprake van taakverwaarlozing.	1. Signaleren	Groen	De provincie voert een nadere analyse uit op basis van voornoemde data en toetst dit bij de gemeente in kwestie. Blijkt dat de taak toch structureel voldoende wordt uitgevoerd, dan is er geen signaal van taakverwaarlozing en blijft het oordeel 'groen'.
De provincie heeft meer informatie nodig om goed te kunnen beoordelen in hoeverre er sprake is van taakverwaarlozing.	2. Informatie opvragen en beoordelen	Geel	Tijdens deze stap vindt ambtelijke dialoog plaats. Op basis van aanvullende informatie van de gemeente kan worden vastgesteld of de taak (structureel) goed wordt uitgevoerd. Als dat zo is, dan is er geen sprake van taakverwaarlozing ('groen'). Als dat niet zo is, dan stijgt de gemeente een trede op de ladder en wordt het oordeel 'oranje'. Als blijkt dat er al een <i>verbeterplan</i> is, of als er sprake is van een tijdelijke situatie, dan is er mogelijk geen sprake van taakverwaarlozing, maar slechts van een tijdelijke achterstand in de taakuitvoering. In dat geval kan de toezichthouder besluiten dat de gemeente op trede 2 van de ladder blijft, totdat de achterstand is weggewerkt. Dit is maatwerk. Als de achterstand verwijtbaar is of er onvoldoende verbetering optreedt, dan is er sprake van taakverwaarlozing en stijgt de gemeente op de ladder. De gemeente blijft op deze trede van de ladder staan zolang de geconstateerde achterstand niet is opgelost en de termijnen van het 'verbeterplan' nog niet zijn overschreden. Als binnen de termijnen van het 'verbeterplan' de achterstand niet is opgelost, dan wordt het oordeel 'oranje'.

Gebeurtenis	IBT-ladder	Oordeel	Actie
Er is sprake van taakverwaarlozing en er lijkt onvoldoende voortgang te zijn in het oplossen van de achterstand.	3a. Afspraken maken met termijn, ambtelijk	Oranje	Er vindt ambtelijke dialoog plaats. Dit moet binnen één jaar na de constatering resulteren in een (aangepast) verbeterplan (afspraken) waarin de gemeente concrete acties zijn vastgelegd met daarbij behorende met de toezichthouder afgestemde termijnen. Op basis van deze concrete afspraken kan de gemeente een stap terug op de ladder en wordt het oordeel weer 'geel'.
	3b. Afspraken maken met termijn, bestuurlijk	Rood	Als ambtelijke dialoog niet binnen één jaar resulteert in een oplossing wordt er bestuurlijk opgeschaald. Zo nodig of desgewenst kan ook eerder al een bestuurlijke dialoog worden gestart.
De gemeente geeft onvoldoende invulling aan de in de vorige stap gemaakte afspraken.	4 Vooraankondiging sanctie	Rood	Er vindt bestuurlijk overleg plaats. De provincie stuurt een vooraankondiging van de geplande interventie (indeplaatsstelling) en geeft de gemeenten de gelegenheid om binnen een in die brief gestelde termijn alsnog een concreet verbeterplan in te dienen.

Data

Databank van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed: <https://www.inspectie-oe.nl/>

Landelijk afstemming en uniformering

Er wordt een Landelijke werkgroep IBT voor het domein Monumentenzorg en archeologie ingesteld om te onderzoeken in welke mate de gezamenlijke provincies de uitvoering van IBT op elkaar kunnen afstemmen.

Daarnaast vindt afstemming plaats in de Interprovinciale Werkgroep Cultuur (IWC).

7. Archief- en informatiebeheer

Wet- en regelgeving

Het IBT voor het domein Archief- en informatiebeheer ziet toe op de naleving van de Archiefwet 1995 en de daarop gebaseerde regelgeving.

Indicatoren

De indicator die aangeeft of de gemeente haar taken op grond van de Archiefwet goed uitvoert vormt de (twee)jaarlijkse verantwoording van het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad. Op grond van een door de gemeenteraad verplicht vast te stellen archiefverordening dienen het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad [twee]jaarlijks te informeren over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen en daarbij in ieder geval het verslag van de gemeentearchivaris te voegen.

De provincie toetst of de gemeente daadwerkelijk tweejaarlijks verslag uitbrengt aan de gemeenteraad en of het de in het verslag genoemde verbeterpunten ook daadwerkelijk oppakt. Als het verslag geen aanleiding tot actie door de gemeente vereist zal deze toetsing achterwege kunnen blijven.

Proces en beoordeling IBT Archief- en informatiebeheer

Gebeurtenis	IBT-ladder	Oordeel	Actie
Beoordelen data en indicator.	N.v.t.	Groen	Periodiek toetst de provincie op basis van data en indicator of er mogelijk sprake is van onvoldoende taakuitvoering.
Op basis van data-analyse is er mogelijk sprake van taakverwaarlozing	1. Signaleren	Groen	De provincie kijkt of meer informatie beschikbaar is en stemt dit zo nodig af met de gemeente. Blijkt dat de taak structureel goed wordt uitgevoerd, dan is er geen signaal van taakverwaarlozing en blijft het oordeel 'groen'. Zo niet, dan stijgt de gemeente op de IBT-ladder en wordt het oordeel 'geel'.
De provincie heeft meer informatie nodig om goed te kunnen beoordelen in hoeverre er sprake is van taakverwaarlozing.	2. Informatie opvragen en beoordelen	Geel	Tijdens deze stap vindt ambtelijke dialoog plaats. Op basis van aanvullende informatie kan worden vastgesteld of de taak (structureel) goed wordt uitgevoerd. Als dat zo is, dan is er geen sprake van taakverwaarlozing ('groen'). Als dat niet zo is, stijgt de gemeente een trede op de ladder en wordt het oordeel 'geel'. Als blijkt dat er al een <i>verbeterplan</i> is, of er is sprake van een tijdelijke situatie, dan is er mogelijk geen sprake van taakverwaarlozing, maar slechts van een tijdelijke achterstand in de taakuitvoering. In dat geval <u>kan</u> de toezichthouder besluiten dat de gemeente op trede 2 van de ladder blijft, totdat de achterstand is weggewerkt. Dit is maatwerk. De gemeente blijft op deze trede van de ladder staan zolang de achterstand niet is opgelost en de termijnen van het 'verbeterplan' niet zijn overschreden. Als binnen de termijnen van het 'verbeterplan' de achterstand niet

Gebeurtenis	IBT-ladder	Oordeel	Actie
			is opgelost, dan wordt het oordeel 'oranje' en komt de gemeente op trede 3. Als de achterstand verwijtbaar is of een verbeterplan ontbreekt of niet wordt uitgevoerd, is er sowieso sprake van taakverwaarlozing en stijgt de gemeente op de ladder naar trede 3.
Er is sprake van taakverwaarlozing en er is onvoldoende voortgang in het oplossen van de achterstand.	3a. Afspraken maken met termijn, ambtelijk	Oranje	Er vindt ambtelijke dialoog plaats. Dit moet binnen één jaar na de constatering van de achterstand resulteren in een (aangepast) verbeterplan (of afspraken) waarin de gemeente concrete acties heeft vastgelegd met daarbij behorende met de provinciaal toezichthouder afgestemde termijnen. Op basis van deze concrete afspraken kan de gemeente een stap terug op de ladder en wordt het oordeel weer 'geel'.
	3b. Afspraken maken met termijn, bestuurlijk	Rood	Als de ambtelijke dialoog niet binnen één jaar (of een andere afgesproken termijn) resulteert in een oplossing volgt het oordeel 'rood' en wordt er bestuurlijk opgeschaald. Zo nodig kan ook al eerder een bestuurlijk overleg worden gestart.
De gemeente geeft onvoldoende invulling aan de gemaakte afspraken.	4 Vooraankondiging sanctie	Rood	Er vindt bestuurlijk overleg plaats. De provincie stuurt een schriftelijke vooraankondiging van de geplande interventie (indeplaatsstelling) en geeft de gemeente de gelegenheid om binnen een in de vooraankondiging gestelde termijn alsnog een concreet verbeterplan in te dienen.

Data

De informatiebronnen voor het IBT Archief- en informatiebeheer zijn:

- Het verslag van de gemeentearchivaris
- Het KPI-verslag over het archief- en informatiebeheer van de gemeente
- Verbeterplan van de gemeente.

De provincie maakt afspraken met de gemeente over de momenten in het jaar en de wijze waarop de informatiebronnen worden gedeeld.

Landelijk afstemming en uniformering

Vier keer per jaar komt de vereniging van provinciale toezichthouders op informatie- en archiefbeheer bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen (LOPAI) bijeen voor het uitwisselen van kennis en ervaring. Het doel van deze overleggen is om bij te dragen aan een goed interbestuurlijk toezicht op basis van de uitgangspunten van de Wet revitalisering generiek toezicht en de Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht. Ook wordt besproken in hoeverre de provincies de uitvoering van IBT op dit domein op elkaar af kunnen stemmen en uniformeren.

8. Huisvesting vergunninghouders

Wet- en regelgeving

Dat gemeenten vergunninghouders moeten huisvesten is geregeld in artikel 28 van de Huisvestingswet: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035303/2019-07-01>. Dit artikel luidt:

Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de voorziening in de huisvesting van vergunninghouders in de gemeente overeenkomstig de voor de gemeente geldende taakstelling.

Verder is in de Huisvestingswet geregeld dat:

- de gemeentelijke taakstelling wordt berekend naar ratio van het inwoneraantal van de gemeente ten opzichte van Nederland (artikel 29, lid 1),
- twee of meer gemeenten hun taakstellingen onderling kunnen herverdelen, mits de som van de taakstelling van de gemeenten gelijk blijft (artikel 29, lid 2),
- gemeenten een huisvestingsverordening kunnen vaststellen.

Zonder schaarste kunnen gemeenten in de huisvestingsverordening vastleggen aan welke woningzoekende voorrang wordt gegeven op basis van urgentie.

Als er sprake is van schaarste kunnen gemeenten een huisvestingsvergunning voor het verhuren en het bewonen verplicht stellen. Ook kunnen gemeenten dan voorwaarden stellen aan het veranderen van de woningvoorraad (denk aan het splitsen van panden en dergelijke).

Indicatoren

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid bepaalt elk half jaar de taakstelling voor geheel Nederland. Deze taakstelling wordt ten minste dertien weken voor aanvang bekend gemaakt in de Staatscourant. De taakstellingsperiode loopt van 1 januari tot en met 30 juni en van 1 juli tot en met 31 december. Het bekendmaken van de taakstellingen voor deze twee perioden vindt respectievelijk op 1 oktober en 1 april plaats. De provincie krijgt van het ministerie een brief met onder andere de taakstelling per gemeente. De gemeenten dienen deze taakstelling te realiseren. Hier wordt toezicht op gehouden door middel van het aanvullend beleidskader huisvesting vergunninghouders 2020:

<http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Zuid-Holland/CVDR641687.html>

Hierin zijn de uitgangspunten voor het toezicht en het gebruik van de bestuurlijke interventieladder opgenomen.

De beoordeling van de taakstelling vindt plaats in januari en juli van het jaar. In april en oktober wordt beoordeeld of de gemeente op schema ligt voor de taakstelling per januari of juli. Op alle vier momenten wordt een brief verstuurd naar de gemeenten en in gesprek gegaan met gemeenten die zich op trede 2 of hoger op de IBT-ladder bevinden. De provincie wil meer proactief toezicht te voeren en ook die gemeenten die niet, of lager op de

interventieladder staan actief benaderen om voorbeelden op te halen en te delen van gemeenten die goed presteren.

Proces en beoordeling IBT Huisvesting vergunninghouders

Gebeurtenis	IBT-ladder	Oordeel	Actie
Beoordelen data en indicatoren.	N.v.t.	Groen	Periodiek toetst de provincie op basis van data en indicatoren of er mogelijk sprake is van onvoldoende taakuitvoering.
Op basis van data-analyse is er mogelijk sprake van taakverwaarlozing	1. Signaleren	Groen	De provincie kijkt of meer informatie beschikbaar is en stemt dit zo nodig af met de gemeente. Blijkt dat de taak structureel goed wordt uitgevoerd, dan is er geen signaal van taakverwaarlozing en blijft het oordeel 'groen'.
De provincie heeft meer informatie nodig om goed te kunnen beoordelen in hoeverre er sprake is van taakverwaarlozing.	2. Informatie opvragen en beoordelen	Geel	Tijdens deze stap vindt ambtelijke dialoog plaats. Op basis van aanvullende informatie kan worden vastgesteld of de taak (structureel) goed wordt uitgevoerd. Als dat zo is, dan is er geen sprake van taakverwaarlozing ('groen'). Als dat niet zo is, dan stijgt de gemeente een trede op de ladder en wordt het oordeel 'oranje'. Als blijkt dat er al een verbeterplan is, of als er sprake is van een tijdelijke situatie, dan is er mogelijk geen sprake van taakverwaarlozing, maar slechts van een tijdelijke achterstand in de taakuitvoering. In dat geval kan de toezichthouder besluiten dat de gemeente op trede 2 van de ladder blijft, totdat de achterstand is weggewerkt. Dit is maatwerk. Als de achterstand verwijtbaar is of er onvoldoende verbetering optreedt, dan is er sprake van taakverwaarlozing en stijgt de gemeente op de ladder. De gemeente blijft op deze trede van de ladder staan zolang de achterstand niet is opgelost en de termijnen van het 'verbeterplan' nog niet zijn overschreden. Als binnen de termijnen van het 'verbeterplan' de achterstand niet is opgelost, dan wordt het oordeel 'oranje'.
Er is sprake van taakverwaarlozing en er lijkt onvoldoende voortgang te zijn in het oplossen van de achterstand.	3a. Afspraken maken met termijn, ambtelijk	Oranje	Er vindt ambtelijke dialoog plaats. Dit moet binnen één jaar na de constatering resulteren in een (aangepast) verbeterplan (afspraken) waarin de gemeente concrete acties zijn vastgelegd met daarbij behorende met de toezichthouder afgestemde termijnen. Op basis van deze concrete afspraken kan de gemeente een stap terug op de ladder en wordt het oordeel weer 'geel'.
	3b. Afspraken maken met termijn, bestuurlijk	Rood	Als ambtelijke dialoog niet binnen één jaar resulteert in een oplossing wordt er bestuurlijk opgeschaald. Zo nodig of desgewenst kan ook eerder al een bestuurlijke dialoog worden gestart.
De gemeente geeft onvoldoende invulling aan de gemaakte afspraken.	4 Vooraankondiging sanctie	Rood	Er vindt bestuurlijk overleg plaats. De provincie stuurt een vooraankondiging van de geplande interventie (indeplaatsstelling) en geeft de gemeenten de gelegenheid om binnen een in die brief gestelde termijn alsnog een concreet verbeterplan in te dienen.

Data

Voor het beoordelen van de realisatie van de taakstelling wordt gebruik gemaakt van gegevens van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA):

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/huisvesting-asielzoekers-met-verblijfsvergunning>

Landelijk afstemming en uniformering

De Huisvesting van vergunninghouders wordt landelijk en regionaal afgestemd in de volgende overlegstructuren:

- PHV: Landelijk Platform Huisvesting Vergunninghouders (ambtelijk overleg van de coördinatoren IBT; voorzitter is secretaris van het IPO)
- IVO: Ambtelijk Interdepartementaal vergunninghouders overleg
- Landelijke regietafel (bestuurlijk overleg); onder voorzitterschap van de secretaris IPO.
- Provinciale regietafel (bestuurlijk overleg); onder voorzitterschap van de commissaris van de koning (als Rijksheer)
- Regionale regietafel (bestuurlijk overleg) – *staat nog in de kinderschoenen*

9. Ontwikkelingen IBT

9.1 Omgevingswet

Op 1 juli 2022 zal naar verwachting de Omgevingswet in werking treden. De gemeentelijk bestemmingsplannen worden omgezet naar één gemeente-dekkend Omgevingsplan. Dat betekent ook dat de nieuwe Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) in werking treedt. De indicatoren voor het jaar 2023 zullen hierop worden aangepast. De ZHOV bevat nieuwe instructieregels voor bodem en water, maar de ZHOV bevat ook een nieuwe implementatietermijn voor het gemeentelijke Omgevingsplan. Voor de wijze waarop de IBT-beoordeling zal plaatsvinden heeft dit nog niet direct gevolgen.

9.2 Wet Digitale Overheid

PM (nog uitweken, landelijk vinden nog gesprekken plaats over de (toezicht)rol van provincies)

10. Thema-onderzoeken

10.1 Onderzoek naar strijd met het recht of het algemeen belang

Het kan voorkomen dat een gemeente een besluit neemt dat in strijd is met het recht of het algemeen belang, waarbij de provincie na het doorlopen van de IBT-ladder overgaat tot het voordragen van het besluit aan de Kroon voor schorsing en vernietiging.

Nog uitwerken en/of verwijzen naar het Handboek Wet Revitalisering gemeinerek toezicht.

10.2 Onderzoek naar aanleiding (overige) signalen van mogelijke taakverwaarlozing PM (nog uitwerken)

10.3 Water en Bodem

PM (nog uitwerken) – mogelijk gevolgen van Omgevingswet

10.4 Invoering Omgevingswet

PM (nog uitwerken, stand van zaken invoering Omgevingswet bij gemeenten?)

10.5 Horizontale verantwoording en controle?

PM (nog uitwerken. Gedacht wordt aan een onderzoek hoe we kunnen inschatten of een gemeente de horizontale verantwoording en controle op orde heeft, waardoor de provincie als toezichtbouder op afstand kan blijven)